2024(2)THCR

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానము, హైదరాబాద్

గౌరవనీయ న్యాయమూర్తి కె. శరత్

రిట్ పిటిషన్ నం. 29492 / 2021

తీర్పు తేదీ : 24.06.2024

శ్రీమతి బొప్పని ముత్తి లింగమ్మ

వర్సెస్

తెలంగాణ రాష్ట్రం, పంచాయతీరాజ్ మరియు గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ ముఖ్య కార్యదర్శి ద్వారా, తెలంగాణ ప్రభుత్వం మరియు నలుగురు ఇతరులు.

ఉత్తర్వు:

పిటిషనర్ తరపున హాజరైన సీనియర్ న్యాయవాది శ్రీ వెంకట్ రెడ్డి దొంతి రెడ్డి మరియు ప్రతివాదుల తరపున పంచాయతీరాజ్ మరియు గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ సహాయ ప్రభుత్వ ప్లీడర్ వాదనలు విన్నాను మరియు రికార్డులో ఉన్న మొత్తం విషయాలను పరిశీలించాను.

2. పిటిషనర్ తరపు సీనియర్ న్యాయవాది, పిటిషనర్ భర్త మరణించిన తరువాత, 2006-07లో మునుపటి రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ప్రారంభించిన సామాజిక భద్రతా పెన్షన్ పథకం కింద ఆసరా పెన్షన్ కోసం పిటిషనర్ దరఖాస్తు చేసుకున్నారని సమర్పించారు. పిటిషనర్ యొక్క అర్హతను పరిగణనలోకి తీసుకున్న తరువాత, సంబంధిత అధికారులు పిటిషనర్ కు పెన్షన్ గా నెలకు రూ.1000/- (రూపాయలు ఒక వెయ్యి మాత్రమే) మొత్తాన్ని ఐ.డి.నం. ఎన్ జి కె ఇ ఆర్ ఒ 3187 ద్వారా మంజూరు చేశారు మరియు అది 2015 సంవత్సరం వరకు నిరంతరాయంగా చెల్లించబడింది.

ఇది అలా ఉండగా, 2015 ఆగస్టు నెలలో ప్రతివాది నం. 4 పిటిషనర్ పెన్షన్ ను నిలిపివేసారు. ఆ తర్వాత పిటిషనర్ సమాచార హక్కు చట్టం కింద దరఖాస్తు చేసుకున్నారు, దీనికి 20.06.2020 న పిటిషనర్ యొక్క కోడలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగి కాబట్టి, పిటిషనర్ పేర్కొన్న ఆసరా పెన్షన్కు అనర్హులు అవుతారని, 2015 సంవత్సరం నుండి పేర్కొన్న పెన్షన్ను నిలిపివేసిన్నట్లు పేర్కొంటూ ప్రతివాది నం. 4 సమాచారం ఇచ్చారు.

3. పిటిషనర్ తరపు సీనియర్ న్యాయవాది, పిటిషనర్ కుమారులకు వివాహమైందని, పిటిషనర్ పెద్ద కుమారుడు వికలాంగుడని, అతను నిరుద్యోగి అని, అతని భార్య జిల్లా పరిషత్ ఉన్నత పాఠశాల,

గోమరం గ్రామం, శివాంపేట్ మండలం, మెదక్ జిల్లాలో ప్రభుత్వ ఉపాధ్యాయురాలు అని, వారు పిటిషనర్ కు దూరంగా నివసిస్తున్నారని, పిటిషనర్ అనారోగ్యంతో ఉన్న వృద్ధురాలు అని సమర్పించారు. 25.07.2020 న, ఆసరా పెన్షను పునరుద్ధరించాలని అభ్యర్థిస్తూ పిటిషనర్ ప్రతివాది నం. 4 కు ఒక వినతిపత్రం సమర్పించారు. కానీ, ప్రతివాదులు ఎలాంటి చర్యలు తీసుకోలేదు. దీనితో వ్యధ చెందిన పిటిషనర్ డబ్ల్యు. పి. నం. 17813/2020 ను ఈ కోర్టులో దాఖలు చేశారు. దానిలో ఈ కోర్టు 13.07.2021 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా పిటిషనర్ చేసిన 25.07.2020 నాటి అభ్యర్థనను చట్టానికి అనుగుణంగా రెండు (02) నెలల వ్యవధిలో పరిగణనలోకి తీసుకోవాలని ప్రతివాదులను ఆదేశించడం ద్వారా చెప్పిన రిట్ పిటిషన్ను పరిష్కరించింది. అయితే ఆసరా పెన్షన్ మంజూరు చేయాలన్న పిటిషనర్ అభ్యర్థనను ప్రతివాదులు ఆక్షేపించబడిన ఉత్తర్వులో తేదీ 05.11.2014 నాటి పంచాయతీరాజ్ మరియు గ్రామీణాభివృద్ధి జి. ఒ. ఎంఎస్. నం. 17 యొక్క షరతు నం. 4. III. బి. (ii) పై ఆధారపడటం ద్వారా తిరస్కరించారు.

4. పిటిషనర్ తరపు సీనియర్ న్యాయవాది, పేర్కొన్న తేదీ 05.11.2014 నాటి పంచాయతీరాజ్ మరియు గ్రామీణాభివృద్ధి జి. ఒ. ఎంఎస్. నం. 17 యొక్క షరతు నం. 4. III. బి. (ii) ప్రకారం, ఒక వ్యక్తి యొక్క పిల్లలు ప్రభుత్వ / పబ్లిక్ రంగ / ప్రైవేట్ రంగ ఉపాధి / ఔట్ సోర్సింగ్ / కాంట్రాక్ట్ తో ఉద్యోగం చేస్తున్నట్లయితే, సామాజిక భద్రతా పెన్షన్ కు అర్హులు కారు. కానీ, ప్రస్తుత కేసులో, పిటిషనర్ కోడలు ప్రభుత్వ ఉపాధ్యాయురాలు అనే కారణంతో ప్రతివాదులు పిటిషనర్ పెన్షన్ను నిలిపివేశారు మరియు తేదీ 16.08.2021 నాటి ఆక్షేపించబడిన ప్రొసీడింగ్స్ నం. డి /21 / ఆసరా / 2019-20 ను జారీ చేశారని కూడా సమర్పించారు. పిటిషనర్ కు ఎలాంటి స్వతంత్ర ఆదాయం లేదని మరియు ఆమె తన పిల్లలకు దూరంగా నివసిస్తోందని మరియు ఆమె తన కోడలిపై ఆధారపడడం లేదని మరియు రిట్ పిటిషన్ కు అనుమతించాలని అభ్యర్థించారు.

5. తన వాదనలకు మద్దతుగా పిటిషనర్ తరపు సీనియర్ న్యాయవాది *శీతల్ దేవాంగ్ షా వర్సెస్ ప్రిసైడింగ్ ఆఫీసర్ ఆఫ్ మెయింటెనెన్స్ అండ్ వెల్ఫేర్ ఆఫ్ పేరెంట్స్ అండ్ సీనియర్ సిటిజన్స్* మరియు ఇతరులు కేసులో బొంబాయి హైకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుపై ఆధారపడ్డారు.

6. ప్రతివాదుల తరపున హాజరైన సహాయ ప్రభుత్వ ప్లీడర్, పంచాయతీరాజ్ మరియు గ్రామీణాభివృద్ధి శాఖ, కౌంటర్ అఫిడవిట్ ఆధారంగా, పిటిషనర్ చేసిన అభ్యర్థనను తిరస్కరించే ముందు 13.08.2021న ప్రతివాది నం. 2 పిటిషనర్ మరియు ఆమె పెద్ద కొడుకు యొక్క వ్యక్తిగత

విచారణ నిర్వహించారని, ఇందులో పిటిషనర్ మరియు ఆమె కొడుకు పిటిషనర్ యొక్క కోడలు మెదక్ లో ప్రభుత్వ ఉపాధ్యాయురాలు అని అంగీకరించారని సమర్పించారు. అయితే తేదీ 05.11.2014 నాటి పంచాయతీరాజ్ మరియు గ్రామీణాభివృద్ధి జి. ఒ. ఎంఎస్. నం. 17 లో జారీ చేసిన నిబంధనలు మరియు మార్గదర్శకాల ప్రకారం పిటిషనరుకు ఆమె కుటుంబంలో సంపాదించే సభ్యుడు ఉన్నందున, ఆమె ఆసరా పెన్షనుకు అర్హురాలు కాదు. ప్రభుత్వ ఆదేశాల మేరకు ప్రతివాది నం. 4 మరియు పంచాయతీ కార్యదర్శి గ్రామంలో అర్హులైన పెన్షనర్ల తిరిగి ధృవీకరణ నిర్వహించారు, అందులో కుటుంబంలో సంపాదన ఉన్న వ్యక్తి ఉన్నందున పిటిషనర్ పేరును తొలగించారు.

7. ప్రతివాదుల తరపు సహాయ ప్రభుత్వ ప్లీడర్, ఆసరా పెన్షన్ ఒంటరి మహిళ కోసం ఉద్దేశించబడిందని మరియు కుటుంబంలో సంపాదించే సభ్యులను కలిగి ఉన్న వ్యక్తులు దీనికి అర్హులు కాదని సమర్పించారు. డబ్ల్యు. పి. నం. 17813/2020 లో తేదీ 13.07.2021న ఈ కోర్టు జారీ చేసిన ఉత్తర్వులకు అనుగుణంగా, ప్రతివాది నం. 2 పిటిషనర్ మరియు ఆమె పెద్ద కొడుకుతో వ్యక్తిగత విచారణను నిర్వహించారు, ఇందులో పిటిషనర్ కోడలు ప్రభుత్వ టీచరుగా పనిచేస్తున్నారు అని వారు అంగీకరించారు మరియు రిట్ పిటిషన్ను కొట్టివేయాలని అభ్యర్థించారు.

8. ఇరుపక్షాల వాదనలు విన్న తరువాత మరియు రికార్డులో ఉన్న విషయాలను పరిశీలించిన తరువాత, ప్రతివాది అధికారులు 2006-07 సంవత్సరంలో పిటిషనరుకు సామాజిక భద్రతా పెన్షన్ పథకం కింద ఆసరా పెన్షన్ను మంజూరు చేశారని, పిటిషనర్ యొక్క కోడలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగి అనే కారణంతో 2015 సంవత్సరంలో దానిని నిలిపివేసినట్లు ఈ కోర్టు నిశ్చిత అభిప్రాయంతో ఉంది. తేదీ 05.11.2014 నాటి పంచాయతీరాజ్ మరియు గ్రామీణాభివృద్ధి జి. ఒ. ఎంఎస్. నం. 17 లో ఆసరా పెన్షన్ (సామాజిక-ఆర్థిక ప్రమాణాలు) అర్హతకు సంబంధించి ప్రభుత్వం సమగ్ర మార్గదర్శకాలను జారీ చేసింది మరియు పేర్కొన్న జి. ఒ. యొక్క సంబంధిత భాగం ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

> *"4. III. బి. సామాజిక – ఆర్థిక ప్రమాణాలు: వృద్ధాప్యంలో లేదా వితంతువు అయిన తరువాత కుటుంబంలో సంపాదించే సభ్యుడు లేని నిరుపేద కుటుంబాలకు మాత్రమే ఆసారా పెన్షన్లు ఉద్దేశించబడ్డాయి. కుటుంబాలలో సంపాదించే సభ్యులు వారి తల్లిదండ్రులను చూసుకోవాలని చట్టం ద్వారా ఆశించబడుతుంది. అదేవిధంగా, వికలాంగులు వారి వైకల్య స్థాయిల వల్ల తీవ్రంగా ప్రభావితమవుతారు, ఇది వారిని అసమర్థులుగా చేస్తుంది మరియు సమాజం మరియు కుటుంబం నుండి*

బహిష్కరించబడుతారు: అందువల్ల, వారికి ఆర్థిక మద్దతు అవసరం. తదనుగుణంగా, ఆసరా పథకం కింద సామాజిక భద్రతా పెన్షన్లు మంజూరు కోసం మినహాయింపు మరియు చేరిక ప్రమాణాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఉంది. క్రింద జాబితా చేయబడిన ఒకటి లేదా అంతకంటే ఎక్కువ షరతులను నెరవేర్చిన కుటుంబాలకు చెందిన వ్యక్తులు ***సామాజిక భద్రతా పెన్షన్లకు అర్హులు కారు:***

i. xxx

ii. ప్రభుత్వ/ప్రభుత్వ రంగం/ప్రైవేటు రంగం/ఔట్ సోర్సింగ్/ కాంట్రాక్ట్ ఉపాధి ఉన్న పిల్లలను కలిగి ఉండటం;

iii. xxx"

9. ప్రస్తుత కేసులో, పిటిషనర్ యొక్క పిల్లలు ఎవరూ ప్రభుత్వ/ప్రభుత్వ రంగం/ప్రైవేట్ రంగం/ఔట్ సోర్సింగ్/కాంట్రాక్ట్ లో పనిచేయడం లేదు. పిటిషనర్ యొక్క కోడలు ప్రభుత్వ ఉపాధ్యాయురాలిగా పనిచేస్తున్నారనే కారణంతో తేదీ 16/08/2021 నాటి ఆక్షేపించబడిన ప్రొసీడింగ్స్ నం. డి/21/ఆసరా/2019-20 ద్వారా జారీ చేయబడ్డాయి. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల సర్వీస్ నిబంధనల ప్రకారం సంబంధిత ప్రభుత్వ ఉద్యోగి జీవిత భాగస్వామి, పిల్లలు మరియు తల్లిదండ్రులు మాత్రమే ఆధారపడినవారు.

10. తల్లిదండ్రులు మరియు వయోవృద్ధుల పోషణ మరియు సంక్షేమ చట్టం, 2007 లోని సెక్షన్ 2 (ఎ) యొక్క నిర్వచనం ప్రకారం, కోడలును పిల్లలుగా చేర్చబడలేదు. తల్లిదండ్రులు మరియు వయోవృద్ధుల పోషణ మరియు సంక్షేమ చట్టం, 2007 లోని సెక్షన్ 2 (ఎ) ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

> "2(ఎ). "*పిల్లలు*" లో కుమారుడు, కుమార్తె, మనవడు మరియు మనవరాలు *ఉంటారు, కానీ ఇందులో* మైనర్ ఉండరు."

11. తన వాదనలకు మద్దతుగా పిటిషనర్ తరపున హాజరైన గౌరవ సీనియర్ న్యాయవాది ***శీతల్ దేవాంగ్ షా వర్సెస్ ప్రిసైడింగ్ ఆఫీసర్ ఆఫ్ ది మెయింటెనేన్స్ అండ్ వెల్ఫేర్ ఆఫ్ పేరెంట్స్ అండ్ సీనియర్ సిటిజన్స్ అండ్ అదర్స్***, (పైన పేర్కొన్న) కేసులో బొంబాయి హైకోర్టు జారీ చేసిన తీర్పుపై

ఆధారపడ్డారు మరియు పేరా నం. 62లో పేర్కొన్న తీర్పు యొక్క సంబంధిత భాగం ఈ క్రింది విధంగా ఉంది:

"62. నళినీ షాకు మెయింటెనెన్స్ మొత్తాన్ని చెల్లించాలని శీతల్ షాను ఆదేశించడంపై మాకు అభ్యంతరాలు ఉన్నాయి. *ఇప్పటికే గమనించినట్లుగా*, సెక్షన్ 2(ఎ)లో 'పిల్లలు'లో కొడుకు, కూతురు, మనవడు *మరియు* మనవరాలు ఉంటా*రు మరియు కోడలు గురించి ఎటువంటి ప్రస్తావన లేదు. ఏది ఏమైనప్పటికీ, అసలు రికార్డును పరిశీలించినప్పుడు*, శీతల్ షా సంపాదనను చూపించే ఒక్క *పత్రం* కూడా మనకు కనిపించదు. ఈ నేపథ్యంలో, తన భర్త దేవాంగ్ షాతో కలిసి శీతల్ షా, నళిని షా *మరియు* మహేంద్ర షాలకు రూ.25,000/- చెల్లించాలని ఆదేశించినంత వరకు *ఆక్షేపించబడిన* ఉత్తర్వులను చట్టపరంగా కొనసాగించలేం. అయితే, ఆ మెయింటెనెన్స్ మొత్తాన్ని నళిని షాకు చెల్లించాలని దేవాంగ్ షాకు ఇచ్చిన *ఆదేశం* వరకు చట్టపరంగా చెల్లుబాటు అవుతాయి."

పైన పేర్కొన్న తీర్పు ప్రస్తుత కేసు వాస్తవాలకు పూర్తిగా వర్తిస్తుంది.

12. పిటిషనర్ రాష్ట్ర ప్రభుత్వ ఉద్యోగికి అత్తగారు మరియు ఆమెను కోడలి మీద ఆధారపడిన వ్యక్తిగా పరిగణించలేము మరియు కోడలి ఉద్యోగంపై ఆధారపడిన వ్యక్తిగా ఆమెకు ఎటువంటి ప్రయోజనం లభించదు. దీనిని దృష్టిలో ఉంచుకుని, ప్రతివాదులు జారీ చేసిన ఆక్షేపించబడిన ఉత్తర్వు రద్దు చేయబడటానికి అర్హమైనది.

13. పై నిష్కర్ష దృష్ట్యా, తేదీ 16.08.2021 నాటి ఆక్షేపించబడిన ప్రొసీడింగ్స్ నం. డి/21/ఆసరా/2019-20ని రద్దు చేయడం ద్వారా రిట్ పిటిషన్ అనుమతించబడింది మరియు పిటిషనరుకు ఆసరా పెన్షన్ పథకం/సామాజిక భద్రతా పెన్షన్ పథకాన్ని కొనసాగించాలని మరియు ఈ ఉత్తర్వు కాపీ అందుకున్న తేదీ నుండి రెండు (02) నెలల్లోగా ఆసరా పెన్షన్ నిలిపివేసిన తేదీ నుండి బకాయిలను చెల్లించాలని ప్రతివాది-అధికారులు ఆదేశించబడ్డారు. అయితే, ఖర్చులకు సంబంధించి ఎటువంటి ఉత్తర్వు లేదు.

14. పెండింగ్ లో ఉన్న వివిధమైన పిటిషన్లు ఏవైనా ఉంటే, అవి కూడా మూసివేయబడ్డాయి.

★★★